

Ezechiël geeft in het tweede gedeelte zijner profetieën een apocalyptisch gezicht, dat de symbolische voorstelling bevat van den nieuwen tempel, waaromheen een nieuw Jeruzalem is gebouwd op eene nieuwe aarde onder een nieuwen hemel. Eerst wordt die *καὶ νῦν γῆ* gereed gemaakt, doch als zij klaar is, moet er nog leven in komen, Cap. 47 stelt ons voor, dat dit onvergankelijke leven wordt aangebracht. Uit die heilige plaats zullen twee stroomen vloeien (zie vs. 1, 9, 12), die overal het leven brengen zullen onder de natuur en onder de menschen; vs. 7 geeft b. v. het effect dier wateren, eveneens vs. 12; allerlei plantsoen en spijsgeboomte zal aan de oevers voortkomen.

Doch nu meldt vs. 11, dat die stroomen des levenden waters hunne verfrissching niet overal zullen brengen; er zal een deel zijn, waar die *ἀθανάστια* niet door kan werken. Er zullen modderige plaatsen en moerassen zijn, die niet gezond zullen worden, maar tot zout zijn overgegeven.

Zout is het teeken van den eeuwigen vloek. (Denk aan Jericho, dat daarmede besprenkeld werd.)

Dit is het beeld van de *λίμνη*.

Die levenwekkende kracht werkt dus hier juist ten verderve, die kracht werkt hun, die in de *λίμνη* verkeerden tot verderving, evenals het water in een poel dien poel niet redt, maar verpest. En daar elk gistingsproces een proces van verbranding is, behooren dan ook *λίμνη* en *πῦρ* bij elkaar.

3. Hebben we nu onder „hel” eene bepaalde plaats te verstaan, of moeten we denken aan een toestand?

Deze kwestie kwam weer aan de orde bij de weeropleving van het Rationalisme sedert de tweede helft der vorige eeuw, dat van geen „ubi” wil weten.

Hand. 1 : 25. Dit staat geschreven van *Ἰουδας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπολείας: ἐπηρεύθη εἰς τὸν τόπον τὸν ἰδίον*. Let vooral op dat *ἐπηρεύθη*, waaruit per se volgt, dat hier geen ambt kan bedoeld zijn.

2 Petr. 2 : 4 coll. Judas : 6. Op beide deze plaatsen wordt hetzelfde bedoeld, in Judas nader gedefinieerd, namelijk, van de booze engelen wordt hier gezegd, dat zij een *οἰκητήριον* hadden, d. i. eene bepaalde woonplaats en dat wel *τὸ ἰδίον*, hetgeen alleen gezegd kan in tegenstelling met de verblijfplaats, waar zij nu zijn. Er volgt dus uit, dat ze in een ander *οἰκητήριον*, eene andere woonplaats zijn terecht gekomen.

Maar, dit geldt nog maar alleen van de engelen, de daemonen. Waar dus sprake is van de verlorenen, die menschen zijn, wordt de noodzakelijkheid om aan een *τόπος*, een bepaalde plaats te denken nog veel sterker. Immers de *ἄγγελοι* zijn geesten; maar de verloren personen staan op uit de dooden en zullen als zoodanig eeuwig bestaan, d. i. als menschen, naar ziel en naar lichaam en dit vereischt natuurlijk een *τόπος* voor hun verblijf.